

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝΓΡΑΦΕΙΑ
ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΕΝ ΤΗ ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ

ΤΑ ΠΑΤΡΙΑ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ

ΕΚΤΥΠΟΥΤΑΙ
ΕΙΣ 20,000
ΑΝΤΙΤΥΠΩΝ
ΚΑΙ
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ
ΔΩΡΕΑΝ

Ἐκδιδόμενον τῇ ἐπιμελείᾳ ἐπιτροπῆς ἐκ τῶν κ. κ. Γ. Ν. Χατζιδάκι, Κ. Γ. Ζησίου καὶ Ι. Μ. Δαμβέργη διευθύνοντος.

ΑΙ ΔΥΟ ΠΗΡΑΙ

Ἐὰν τὸ περὶ δύο πηρῶν δίδαγμα δὲν ἐλέγετο γενικῶς δι' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ἔπρεπε, — ὑπὸ Ἑλληνος μάλιστα ποιηθέν, — νὰ λεχθῇ εἰδικῶς δι' ἡμᾶς.

Ἀληθῶς προσφυέστερος ὁρισμὸς δὲν ἠδύνατο νὰ εὐρεθῇ ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀμείλικτον κριτικὴν, ἣν ἕκαστος ἀσκεῖ διὰ τὸ περιεχόμενον τῆς ἐμπροσθεν ἡμῶν κρεμαμένης πῆρας, τῆς περιλαμβανούσης τὰ ἐλαττώματα τῶν ἄλλων, καθὼς καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀπειρον ἀνοχὴν καὶ συγχώρησιν διὰ τὰ ἐν τῇ ὀπισθεν κρεμαμένη, μὲ τὰ ἀόρατα ἡμῶν τῶν ἰδίων πάλιν ἐλαττώματα.

Ὁ δὲ ἐθνικὸς οὗτος χαρακτηρισμὸς καὶ κανὼν ἐφαρμόζεται ἀτυχῶς ὅχι μόνον εἰς τὰς ἰδιωτικὰς ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς δημοσίας ἡμῶν σχέσεις. Οἱ ἐν τῷ ἐλευθέρῳ βασιλείῳ, ἐπὶ παραδείγματι, καταγγέλλουσι τοὺς ἐν διασπορᾷ ὡς ἐλαττώσαντας διὰ τῶν μεταναστεύσεων τὰς μαχίμους ἡλικίας καὶ καταστήσαντας προβληματικὴν τῆς πατρίδος τὴν ἀμυναν. Οἱ ἐν διασπορᾷ καταγγέλλουσι τοὺς ἐν τῷ ἐλευθέρῳ κράτει ὡς μωρὰς παρθένους, μόνον κατὰ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν ἐνθυμουμένους νὰ προπαρασκευασθῶσι πολεμικῶς, διότι κατὰ τὰς ἄλλας οὐδὲν ἄλλο ἐσκέπτοντο ἢ πῶς νὰ συνδεθῶσι στερεώτερον πρὸς τὰ διάφορα τοῦ δημοσίου προϋπολογισμοῦ ἐδάφια. Καὶ οἱ ἀλύτρωτοι, καὶ αὐτοὶ μεταξὺ τῶν ἄλλων πόνων τῶν ἔχουσι τὸ παράπονον, ὅτι οἱ ἐλευθεροὶ ἀδελφοὶ τῶν κατατρίβονται καὶ ἐξασθενοῦσι μὲ τὰς κομματικὰς τῶν διαιρέσεις....

Ὡ ἀδελφοί, ἐδῶ καὶ ἐκεῖ καὶ πανταχοῦ, διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ μετατοπίσατε μίαν φορὰν τὰς δύο πῆρας καὶ ἀφίνοντες ἄκριτον τὸ περιεχόμενον τῆς ἐμπροσθίας ἰδῆτε καὶ μὲ τὴν χεῖρα εἰς τὴν καρδίαν μελετήσατε τὸ περιεχόμενον ἐκείνης, ἥτις πληροῦται μὲ τὰ ἴδια ἐκάστου ὑμῶν ἐλαττώματα. Βεβαίως ἀγαθώτατον τὸ ἔργον τοῦ νὰ διορθώσητε τοὺς ἄλλους, ἀλλ' ὑπάρχει τι ἐθνικώτερον ἀπὸ τὸ ν' ἀπαλλάξητε ὑμᾶς αὐτοὺς ἀπὸ τὰ ἰδικά σας, ὅταν μάλιστα τόσον ὀλίγον διαφέρουσι ταῦτα ἀπὸ ἐκεῖνα, ὥστε τὸ αὐτὸ περίπου περιεχόμενον νὰ εὐρίσκεται ἐν ἑκατέρᾳ τῶν πηρῶν;

Ἀλλὰ τὸ εἶπομεν καὶ ἄλλοτε. Τί καλὰ θὰ ᾔτο, — σκέπτεται συχνότατα ἕκαστος ἡμῶν — τί καλὰ θὰ ᾔτο ἂν ὅλοι ἀπεφάσιζον ν' ἀπαλλαγῶσιν ἀπὸ τὰς ζημιούσας τὴν πατρίδα κακίας τῶν! Οἱ ἄλλοι βέβαια εἶναι τὸ πᾶν. Ἐγώ... μίαν σταγὼν ἐν τῷ ὠκεανῷ, τί ζημίαν ἀδιόρατον θ' ἄφερον ἂν ἀπετέλουν μικροτάτην ἐξαιρέσιν;

Καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τοιαύτης σκέψεως ἀπετελέσαμεν, αἱ μυριάδες τῶν μικροεξαιρέσεων, τὸν νοσηρὸν αὐτὸν ὀργατισμὸν, ὅστις οὐχὶ μὲ ἀλληλοκαταγγελίας καὶ αὐστηρὰς ἐπικρίσεις θεραπεύεται, ἀλλὰ μόνον μὲ μίαν ὀριστικὴν καὶ εἰλικρινὴ ἀπόφασιν: Νὰ διορθώσῃ ἕκαστος ἑαυτὸν μόνον.

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Κυριακὴ πρὸ τῆς Ὑψώσεως

(Ἰωάν. 3. 13—17)

Κείμενον.

Εἶπεν ὁ Κύριος. Οὐδεὶς ¹ ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανόν, εἰμὴ ² ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ. Καὶ καθὼς ³ Μωϋσῆς ὕψωσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ⁴ οὕτως ὕψωθῆναι δεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόλῃται ἀλλ' ἔχει ζωὴν αἰώνιον. Οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόλῃται ἀλλ' ἔχει ζωὴν αἰώνιον. Οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον, ἵνα ⁵ κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ.

Σημειώσεις.

1) Οὐδεὶς ἀναβέβηκεν — οὐδεὶς ἔχει κατανοήσῃ τὸν Θεὸν καὶ οὐδεὶς ἔχει πλήρη σχέσιν πρὸς αὐτόν. 2) Εἰμὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ — εἰμὴ ὁ ἐκείθεν ἔχων τὴν ἀρχήν, καὶ ἀδιαλείπτως διατελὼν ἐν τελείᾳ σχέσει πρὸς τὸν Θεόν. 3) Οἱ Ἰουδαῖοι δακνόμενοι ὑπὸ ὄψεως ἀπέθνησκον ἐν τῇ ἐρήμῳ. Ὁ Θεὸς διατάσσει τὸν Μωϋσῆν ἵνα ἐπὶ ξύλου ὕψώσας προσηλώσῃ ὄφιν, ὅσοι δὲ τῶν Ἰουδαίων δάκνωνται ὑπὸ ὄψεως στρέψωσι τὸ βλέμμα πρὸς τὸν ὕψωμένον ἐκεῖνον ὄφιν καὶ σωζονται ἀπὸ τοῦ θανάτου. 4) Ἐν τῷ δήγματι τῶν ἀνθρώπων ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας ἀρκεῖ νὰ στραφῇ τὸ βλέμμα τῆς ψυχῆς, ἡ πίστις, πρὸς τὸν ἑσταυρωμένον Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸ δῆγμα τῆς ἁμαρτίας ἐκμηδενίζεται, καὶ ζωὴ ἀντὶ θανάτου γεννᾶται εἰς τὸν ἀνθρώπον. 5) Ἰνα κρίνῃ — δι' αὐτοῦ. — Σκοπὸς τῆς πρώτης αὐτοῦ παρουσίας, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ λέγω, δὲν ἦτο ἡ κρίσις τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἡ σωτηρία αὐτοῦ. — Ἐλθὼν εἰς τὸν κόσμον, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, προὐκάθεσε τὴν εἰς αὐτὸν πίστιν, ὡς μέσον σωτηρίας τοῦ κόσμου, καὶ ἀφῆκεν ἐλεύθερον τὸν ἀνθρώπον νὰ σωθῇ διὰ τῆς πίστεως ταύτης, βεβαιουμένης δι' ἔργων ἀγαθῶν.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Η ΠΙΣΤΙΣ ΣΩΖΕΙ

«Ἰνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόλῃται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον». Ἴδου ὁ σκοπὸς τῆς ἐλεύσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν κόσμον. Ἦλθεν ἵνα ἐμπνεύσῃ τὴν πίστιν εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, τὴν πεποιθήσιν εἰς αὐτούς, ὥστε διὰ τῆς πίστεως ταύτης ὁ ἀνθρώπος ὅχι μόνον νὰ μὴ καταστρέφηται ἀλλὰ καὶ ν' ἀποκτᾷ τὴν αἰώνιον ζωὴν, ἥτοι τὴν οὐράνιαν καὶ ἀτελεύτητον μακαριότητα. Καὶ ὅποια τις λοιπὸν πρέπει νὰ εἶναι ἡ πίστις αὕτη; Πίστις ἐκδηλουμένη καὶ βεβαιουμένη ὑπὸ τῶν ἔργων.

Πιστεύει ὁ Χριστιανὸς ὅτι ἡ ἁμαρτία εἶχεν ἐξαχρησώσει ἐπὶ τοσοῦτον τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, ὥστε ἐδέσσε νὰ κατέλθῃ εἰς τὸν κόσμον καὶ ν' ἀναλάβῃ ἀνθρωπίνην σάρκα ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ ταπεινωθῇ μέχρι σταυροῦ διὰ νὰ σώσῃ τὸν ἀνθρώπον. ὀφείλει λοιπὸν νὰ ἀποφεύγῃ πάντοτε τὴν ἁμαρτίαν ὡς αἰτίαν τῆς τοιαύτης μεγάλης θυσίας τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἀνθρώπον.

Πιστεύει ὅτι ὁ Λυτρωτὴς αὐτοῦ Θεός, εἶναι ὁ νομοθέτης τῶν κανόνων τῆς νέας αὐτοῦ Χριστιανικῆς ζωῆς, νομοθέτης Θεός,

*

πλήρης αγάπης αλλά και υπερτάτης δικαιοσύνης, συγκαταβαίνει και συγχωρεί να σώση μακροθυμεί να συνετίσῃ, ἀναβάλλει τὴν τιμωρίαν καὶ περιμένει τὴν μετάνοιαν τοῦ ἀμαρτωλοῦ Χριστιανοῦ· τοιαύτην ἔχων τὴν πίστιν ὁ Χριστιανὸς ὀφείλει νὰ ἐπιδεικνύῃ πράξεις συμφώνους πρὸς τὴν πίστιν ταύτην· ὀφείλει νὰ φυλάττῃ ἐπιμελῶς τὰς ἐντολὰς τὰς ὁποίας ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ὁ Κύριος αὐτοῦ· νὰ προσλαμβάνῃ τὴν ἀγάπην κανόνα τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ν' ἀποφεύγῃ τὴν ἀδικίαν κατὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ, νὰ μὴ εἶναι μνησικακὸς μηδὲ ἐκδικητικὸς καὶ νὰ παρέχῃ πρόθυμος συγγνώμην εἰς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι λυποῦσι καὶ στενοχωροῦσιν αὐτόν.

Πιστεύει ὅτι ἐκεῖνος, εἰς τὸν ὁποῖον ἔχει ἀφιερωθῇ εἶναι Θεός, ἥτοι ἡ ἀλήθεια· ὀφείλει λοιπὸν ἀνευ συζητήσεως, χωρὶς ἀμφιβολίας καὶ δισταγμοῦ νὰ ὑποτάσσεται εἰς τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ νὰ τηρῇ πάντα ἐκεῖνα ὅσα ἀπαιτεῖ παρὰ τῶν πιστευόντων εἰς αὐτόν.

Ἐχων πάντοτε τὴν πεποίθησιν ὁ Χριστιανὸς ὅτι ἡ ἀμαρτία διαφθείρει καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ ὅτι ἡ ἀντίθετος εἰς τὴν ἀμαρτίαν ἀρετὴ ἐνδυναμώνει καὶ ἐνισχύει καὶ σώζει ἀπὸ τῆς καταστροφῆς καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα, ὀφείλει ταύτην μὲν νὰ ἐπιδιώκῃ ἐκείνην δὲ ν' ἀποκρούῃ.

Οὕτως ἡ πίστις εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν σώζει· διότι ἡ πίστις αὕτη ἔχει τὴν δύναμιν νὰ ἐξαγιάζῃ τὸν πιστευόμενον νὰ ἐξαγνίσῃ αὐτὸν ἀπὸ παντὸς κακοῦ, καὶ ν' ἀνυψώῃ αὐτὸν μέχρι οὐρανοῦ. Ἡ πίστις αὕτη εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν δὲν εἶναι νεκρά ἀλλὰ ζῶσα. Καὶ ἡ ζωὴ αὐτῆς ἐκδηλοῦται ἐν τοῖς ἔργοις καὶ ταῖς πράξεσι τοῦ πιστευόμενου. Πίστιν ἀφηρημένην, πίστιν ἀσυνείδητον, πίστιν ἥτις οὐδεμίαν ἐπίδρασιν ἔχει ἐπὶ τοῦ ἡθικοῦ τοῦ πιστευόμενου ἀποδοκιμάζει ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, διότι ἡ πίστις αὕτη δὲν δύναται νὰ σώσῃ, διότι ἐξαπατᾷ καὶ χρησιμεύει ὡς πρόσχημα εἰς τὴν διαφθοράν. Πίστις ἀληθὴς δὲν ὑπῆρχε πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, διότι δὲν ὑπῆρχε καὶ ἀληθὴς συνείδησις τῆς ἀμαρτίας, οὔτε τελεία συνείδησις τῆς ἀνάγκης τῆς σωτηρίας. Ἡ πίστις ἡ ἀληθὴς εἰσῆλθε εἰς τὸν κόσμον ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Θεανθρώπου λυτρωτοῦ, καὶ ἐγένετο δύναμις ἰσχυρά, ἀκατάβλητος, δύναμις ἀντεπεξερχομένη κατὰ πάσης κοσμικῆς ἐναντίας δυνάμεως, καὶ παλαίονσα καὶ νικῶσα ταύτην, δύναμις ἀνυψοῦσα τὸν ἄνθρωπον ὑπεράνω πασῶν τῶν γυνίων ἀναγκῶν καὶ ἐπιθυμιῶν, καὶ καθιστῶσα αὐτὸν αὐλὸν· δύναμις μεταβάλλουσα τοὺς νόμους τῆς φύσεως καὶ θαυματουργοῦσα καὶ ἐκπληττοῦσα. Ἀλλὰ καὶ προσελκύουσα, καὶ ἀφομοιοῦσα εἰς αὐτὴν τὰ πάντα. Καὶ τὴν πίστιν ταύτην ὁ Χριστιανὸς ὀφείλει νὰ περιβάλῃ καὶ διατηρῇ ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀκμαίαν καὶ ἰσχυράν, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ κατισχύσῃ πασῶν τῶν ἐπιδράσεων τοῦ διαβόλου, κατὰ πάσης κακίας, κατὰ παντὸς πάθους, καὶ νὰ γένηται ἄγνὸν καὶ ἀδιάρρηκτον δοχεῖον τῆς ἀρετῆς καὶ σώσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου τῆς ἀμαρτίας, καὶ ἐξασφαλίσῃ εἰς αὐτὴν τὴν αἰώνιον ζωὴν, καὶ τὰ ἀγαθὰ πάντα τῆς ἐν οὐρανοῖς μακαριότητος.

ΕΘΝΙΚΗ ΜΟΥΣΑ

Ο ΚΙΟΥΛΚΑΣ

Φύσα, βορρᾶ, φύσα καιρέ, φύσα. καλέ μου ἀγέρα, Φύσα κι' ἀγέρισ' τὰ παιδιὰ τοῦ Κιούλκα, τοῦ λεβέντη, Ποῦ πολεμᾷ κατάκαμπα μ' οὐλο τὸ μεσημέρι, Χωρὶς φωμὶ, χωρὶς νερό, μὲ λίγα τὰ φυτόκια... Πουλάκι' πήγε κι' ἔκατος στοῦ Κιούλκα τὴ κεφάλι· Δε, κελαῖδοσε σὺν πουλί, μηδὲ σὺν χελιδόνι, Μὴν' ἐκελάιδει κι' ἔλεγε μ' ἀνθρώπινη λαλίτσα: —Σήκω, Κιούλκα, καὶ πήγαινε, σήκω, Κιούλκα, καὶ φεύγε, Καὶ πάψε καὶ τὸν πόλεμο, κι' ἀπόλα καὶ τοὺς σκλάβους, Γιατί ἔφθασεν ὁ Ντίρβ· Ἀλῆς μὲ δύο, μὲ τρεῖς χιλιάδες. —Ὅσο εἶν' ὁ Κιούλκας ζωντανός, τοὺς Τούρκους δὲ φοβῆται!

BYZANTION

ΚΔ'

ΒΕΛΙΣΑΡΙΟΣ

Γοτθικός πόλεμος—Πολιορκία τῆς Ῥώμης.

Καὶ οἱ λόγοι ἀλλὰ καὶ ἡ ὄψις πολλάκις μαρτυρεῖ περὶ τῶν ἀνδρῶν ὅποιοι τὸ φρόνημα εἶναι. Ἰδετε τὴν ἐπὶ νομίματος μορφὴν τοῦ Ἀλεξάνδρου· νομίζει τις ὅτι εἰκὼν εἶναι τῆς λαίλαπος ἀκατασθέντος καὶ ἀδαμάστου, ὀλύμπιον τι δὲ ἔχει ἡ κεφαλὴ τοῦ Περικλέους, ὅπως ἔπλασεν αὐτὴν ὁ Κρησίλας. Ὁ Οὐίτιγίς ἀνδρεὺς μὲν, ἀλλὰ πάντοτε βάρβαρος, εἰς τὸ πλῆθος καὶ εἰς τὸν ἀλαλητὸν νομίζων θεμελιουμένην τὴν νίκην, δὲν ἐδίδασκετο περὶ τοῦ Βελισαρίου ἐκ τῶν νικῶν ἐκείνου κατὰ τῶν Περσῶν ἐκ τῆς καταλύσεως τοῦ βανδαλικοῦ κράτους, ἐκ τῆς νικηφόρου πορείας μέχρι τῆς Ῥώμης. Καὶ ἡπόρει πῶς δὲν ἐδραπέτευσεν ἐκ τῆς Ῥώμης τῶν Γότθων εἰς χιλιάδας ἑκατὸν πεντήκοντα ἐπερχομένων, ἐν ᾧ μόνον πεντακισχιλίους εἶχε μεθ' αὐτοῦ στρατιώτας ἐκ καταλόγου. Κάλιστα λοιπὸν ἐποίησε πέμψας τοὺς πρέσβεις εἰς Ῥώμην· διότι οὗτοι, ἄνθρωποι ὀρεῖς τὸν νοῦν, διείδον ἀντὶ τῆς ὥραις καὶ μεγαλοπρεπεῖς Βελισαρίῳ τὸν ἐξόχως ἀγγίζον, τὸν ἱκανώτατον ἐν ταῖς ἀπορίαις νὰ ἐπινοήσῃ τὰ ὠφελιμώτατα, τὸν εὖψυχον ἐν τοῖς κινδύνοις καὶ μετὰ ἀσφαλείας καὶ ἀκριβοῦς λογισμοῦ εὐτολμότατον, τὸν ἐν τοῖς δεινοῖς πλήρη ἐλπίδων καὶ τὴν διάνοιαν ἔχοντα ἀπληκτον ὑπὸ ταραχῆς. Καὶ εἶπον ταῦτα εἰς τὸν βασιλέα αὐτόν· ὁ δὲ τοὺς ἐκφοβισμοὺς πλέον ἀφήσας, παρεσκευάσθη εἰς ἐπίθεσιν κατὰ τῆς πόλεως.

Ἐφοδος κατὰ τῶν τειχῶν.

Ἐπειδὴ δὲ τὰ τεῖχη δυσάλωτα ἐξ ἐφόδου ἦσαν αὐτοσχέδιου, τέσσαρας κριοὺς παρεσκευάσε, δι' ὧν ῥηγνύων τὸ τεῖχος ἠθελεν ἐπιτύχῃ τὴν εἰσβολὴν καὶ πύργους ξυλίνους, οὓς ἐπὶ τροχῶν χθαμαλῶν κινουμένους, ἔλκων διὰ βοῶν ἤθελε προσεγγίσῃ εἰς τὸν περίβολον τῆς πόλεως καὶ διὰ τοξευμάτων κενῶν τὰς ἐπάλξεις κλίμακας παμπόλλας καὶ πρὸ τῶν στεφάνων τῶν τειχῶν ἰσοῦσε στῆριζων, ἤθελε τὴν πολέμιστον αὐτοῦ τάμετρα πλήρη ὑπερβιάσῃ ἐντὸς τῆς πόλεως. Παρασκευασθεὶς λοιπὸν, τοὺς πύργους καὶ τὰς μηχανὰς ἄγων ἐβάδιζε πρὸς τὴν τάφρον. Ἀλλ' ἡ σκαιότερον παρεσκευασμένη αὕτη ἐφοδος ἀπόλεμον πλῆθος μόνον νὰ καταπλήξῃ ἦτο δυνατόν· διότι ὁ Βελισάριος τοὺς στρατιώτας νὰ ἡσυχάζῃ συνεβούλευε καὶ αὐτὸς διὰ τὸν τρόπον τὸν εὐθὴν τῆς ἐπιθέσεως ἐγέλα, πεποιθὼς εἰς ὅσα αὐτὸς εἶχεν ἀντιπαρασκευάσει ἀμυντήρια, τοὺς λύκους καὶ τὰ λιθοβόλους μηχανάς, τοὺς ὀνόχρους, καὶ μάλιστα τὰς τοξεύματα βαλλούσας βαλλίστρας.

Καὶ ἦτο ὁ γέλως τοῦ δίκαιου· διότι, ὅτε οἱ Γότθοι ἤλθον ἐγγύτερον εἰς τὴν τάφρον, αὐτὸς ὁ Βελισάριος διὰ βαλλίστρας δις τοξεύματα ῥίψας κατέβαλε δύο τῶν ἡγεμόνων τῆς ἐπερχομένης στρατιᾶς, καὶ πρὸς πάντας μὲν διὰ σάλπισμάτων καὶ σημείων παρήγγελε νὰ κτυπῶσι διὰ παντὸς ὅπλου τοὺς πολεμίους, εἰς δὲ τοὺς περὶ αὐτὸν νὰ βάλλωσιν μόνον κατὰ τῶν βοῶν τῶν συρόντων τοὺς πύργους, οὓς καὶ ἐν χρόνῳ βράχυνε πάντας ἐφίνευσαν, ὥστε οἱ πύργοι οἱ ἐν ταῦθα ἀγόμενοι ἔμειναν ἀκίνητοι τὴν ἄφροναν ἐλπίδα τῶν βαρβάρων μαρτυροῦντες.

Καὶ οἱ μὲν κατὰ τὴν Σαλαρινὴν πύλιν προσβολή, ἐν εἰχε ταχθῇ ὁ Βελισάριος, οὕτως ἠτύχησεν. Ὁ δὲ Οὐίτιγίς κατὰ τὰς ἄλλας πύλας ἤγε τὴν προσβολήν. Καὶ κατὰ τὴν πύλιν τῆς Αὐρηλίας, ἥς ἀντικρὺ ὁ τάφος τοῦ Ἀδριανοῦ κεῖται, μὲ πύργον ὁμοῖος εὐρὺν καὶ ὑψηλόν, διὰ τειχισμάτων δὲ δύο πρὸς τὸν περίβολον τῆς πόλεως συννηνω-

νός, μοῖραν ἰσχυρὰν τῆς στρατιᾶς αὐτοῦ ἔπεμψε μηχανὴν μὲν οὐδεμίαν ἄγοντας, κλίμακας δὲ ἀπειροπληθεῖς, δι' ὧν ἠθελον ἀναρριχθῇ εἰς τὸ τεῖχος, ἀφ' οὗ ἠθελον κενώσῃ τὴν ἐπαλξιν διὰ κατακλυσμοῦ τοξευμάτων. Ἰνα δὲ μὴ ἐννοηθῶσιν ὑπὸ τῶν πολιορκουμένων, ὑπὸ τὴν στοάν, ἥτις ἔφθανε μέχρι τοῦ τότε ναοῦ τοῦ ἀποστόλου Πέτρου κρυπτόμενοι προσεχώρησαν, θύρας δὲ ἱκανῶς εὐρείας ὡς ἀσπίδας προβάλλοντες ἀνεπήδησαν ἀπὸ τῆς στοᾶς καὶ ὤρμησαν ν' ἀναβῶσι διὰ τῶν κλίμακων, ἐν ᾧ οἱ ἐπὶ τοῦ πύργου ἀμυνόμενοι οὔτε διὰ τῶν βελῶν ἐβλαπτον αὐτοὺς ἕνεκα τῶν προβεβλημένων θυρῶν, οὔτε τῶν βαλλιστρῶν ἠδύναντο διὰ τὴν κάθετον θέσιν τῶν ἐπιτιθεμένων νὰ κάμωσι χρήσιν. Ἐκπεπληγμένοι τὸ πρῶτον οἱ τὸν χώρον ὑπερασπιζόντες συνεφρόνησαν ὑστερον καὶ καταρρίψαντες χάριν τῆς σωτηρίας καὶ κατακόψαντες τὰ περιστέφοντα τὸν πύργον πᾶμπολλα ἀνδρῶν καὶ ἱππῶν ἀγάλματα ἔριπτον τὰ μεγάλα τεμάχια δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν κατὰ τῶν Γότθων συντριβομένων ὑπὸ τὰς θύρας, ἕως οὗτοι ἐνέδωσαν καὶ ἐτράπησαν εἰς φυγὴν ὑπὸ λίθων καὶ βελῶν βαλλόμενοι καὶ τῶν ἀπὸ τῶν βαλλιστρῶν τοξευμάτων, ἀφ' οὗ μάλιστα ἐπανῆλθεν ὁ παρὰ τὸν Τίβεριν δρᾶμῶν εἰς βοήθειαν ἀρχηγὸς τῶν κατὰ τὴν Αὐρηλίαν πύλιν ἀμυνόμενων Κωνσταντῖνος.

Νίκη.

Καὶ κατὰ μὲν τῆς Παγκρατιανῆς πύλης οὐδὲν λόγου ἄξιον ἐπεχείρησαν οἱ βάρβαροι διὰ τὸ ὄρθιον τῆς θέσεως, οὐδὲ κατὰ τῆς Φλαμινίας οὐδὲν ἐπεχείρησαν διὰ τὸ κρημνώδες αὐτῆς, ἀλλὰ κατὰ τοῦ Βιβαρίου, ὅπερ ἦτο πολὺ εὐπρόσβλητον, σφοδρῶς αὐτὸς ὁ Οὐίτιγίς ἐπέκειτο, ὥστε οἱ ἀμύντορες αὐτοῦ, οἱ ἀνδρεῖοι Βώσσας καὶ Περάνιος ἐζήτησαν τὴν βοήθειαν τοῦ Βελισαρίου. Ἐπέκειτο δὲ ἰσχυρῶς οὕτως ὁ Οὐίτιγίς, ἐπειδὴ καὶ ἐγίνωσκε, καθ' ὅσον διέμενε ἀλλοτε ἐν Ῥώμῃ, καὶ καθαρῶς δὲ ἔβλεπε τότε πρὸ αὐτοῦ τὸ κατὰ τοῦτο τὸ μέρος τεῖχος ὅλως καταρρέον· ὥστε καὶ διὰ τῶν κριῶν νὰ κρημνίσῃ καὶ ἄλλως νὰ ὀρύττωσιν αὐτὸ διέταξε τοὺς Γότθους. Διὸ ὁ Βελισάριος ἐλθὼν εὗρε τοὺς ἐνταῦθα στρατιώτας σφόδρα πεφοβημένους, παρὰ προσδοκίαν δὲ νὰ ἔχωσι μὲν θάρρος παρώτρυνεν αὐτοὺς καὶ νὰ καταφρονῶσι τοὺς πολεμίους, δὲν ἀρῆκε δὲ εἰμὴ ἐλαχίστους ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων ἐκ τῶν στρατιωτῶν, ἀπέσυρε δὲ τοὺς ἄλλους πάντας, τοὺς ἀνδρειοτάτους ὄντας τοῦ στρατοπέδου. Τούτους δὲ πάντας θεωρακισμένους καὶ μόνον τὰ ξίφη γυμνὰ ἐν ταῖς χερσὶν ἔχοντας εἶχε κάτω πρὸ τοῦ μέλλοντος ῥήγματος παρατεταγμένους. Ἀφ' οὗ δὲ τὸ ῥῆγμα συνετελέσθη καὶ οἱ Γότθοι ἀθρόοι καὶ μετὰ ἀλαλητοῦ εἰσέπεσον δι' αὐτοῦ, ὁ Βελισάριος τὸν Κυπριανὸν μετ' ἄλλων ἔπεμψε κατ' αὐτῶν. Σφαγὴ ἀνηλεὴς τῶν βαρβάρων ἀκόσμως ὑποχωρούντων ἀνευ τινὸς ἀμύνης καὶ ὑπ' ἀλλήλων καταπατουμένων καὶ φονευόμενων κατὰ τὴν στενόχωρον ἐξοδὸν, κατὰ πλῆθος δ' ἐκ τούτου ἐν τῷ στρατοπέδῳ τῶν πολεμίων. Τότε δὲ ὁ Βελισάριος ἀναπετάσας τὰς πύλας ἐπέπεσε κατὰ τῶν βαρβάρων, ἀνευ ψυχῆς εἰς φυγὴν τραπέντας. Τὸν αὐτὸν δὲ χρόνον οἱ κατὰ τὴν Σαλαρινὴν πύλιν ἀνείξαντες ὡσαύτως αὐτὸν ὤρμησαν κατὰ τῶν Γότθων· φυγὴ δὲ καὶ ἐνταῦθα ἐξαίτια ἐγένετο καὶ σφαγὴ αὐτῶν διωκομένων μέχρι τοῦ στρατοπέδου καὶ κατὰ πλῆθος ἐκ τῶν καιομένων ξυλίνων πύργων καὶ μηχανῶν καὶ τοῦ ἀλαλαγμοῦ τῶν ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων Ῥωμαίων.

Ἡ πανημέριος μάχη (10 Μαρτίου 537) ἔπαυσε τὸ δειλινόν. Ἐπῆλθε δὲ ἡ νύξ τῶν μὲν βαρβάρων θεραπευόντων τοὺς τραυματίας καὶ θρηνοῦντων διὰ τοὺς νεκροὺς αὐτῶν, εἰς τριάκοντα χιλιάδας συμποσσομένους, ὡς αὐτοὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν ὁμολογοῦν, τῶν δὲ ἐν Ῥώμῃ ψυχλόντων νικητῆριον

παιδῶν καὶ ἐπευφημούντων τὸν Βελισάριον. Ἀλλ' οὗτος δὲν κατελήφθη ὑπὸ ὑπεροψίας ἐπὶ τῇ νίκῃ, ἀλλὰ τὸν ἀπομένοντα ἐτι κίνδυνον ἀσφαλῶς ἀναλογιζόμενος ἔγραψε πρὸς τὸν Ἰουστινιανὸν ζητῶν εἰς σωτηρίαν τῆς πόλεως ἐπικουρίαν, διότι οὐδεμίαν ὑπῆρχε πολεμίων δύναμις, ἥτις ἤθελε δυνηθῇ νὰ ἐξαγάγῃ αὐτὸν ἐκεῖθεν ζῶντα. Ἐπεμψε λοιπὸν ὁ αὐτοκράτωρ στρατεύματα καὶ ναῦς καὶ παρήγγειλεν εἰς τοὺς περὶ τὸν Βαλεριανὸν καὶ Μαρτῖνον, πρὸ πολλοῦ πεμφθέντας καὶ βραδύνοντας, νὰ σπεύσωσιν εἰς Ἰταλίαν. Καὶ ταῦτα μὲν ἐνεθάρρυνον τοὺς ἐν Ῥώμῃ πολιορκουμένους, φοβούμενος δὲ ὁ Βελισάριος τῶν τροφίμων τὴν ἐξάντλησιν, τὸ ἀπόλεμον ἐν τῇ πόλει πλῆθος, τὸ μὲν διὰ τοῦ ποταμοῦ εἰς Σικελίαν, τὸ δὲ διὰ τῆς Ἀππίας ὁδοῦ, ἀφυλάκτου ὑπὸ τῶν πολεμίων οὐσίας, εἰς Καμπανίαν ἔπεμψε καὶ ἄλλα εἰς σωτηρίαν προνοῶν καὶ φυλαττόμενος ἔπαρτεν.

Μάχη ἐκ παρατάξεως. Ἡττα.

Ἐν τούτῳ κατέλαβον μὲν οἱ βάρβαροι ἀφύλακτον τὴν κατὰ τὴν ἐβολὴν τοῦ Τιβέριδος πόλιν Πόρτον, εἰσῆλθε δὲ εἰς τὴν Ῥώμην ἡ ἐκ χιλίων ἐξακοσίων ἀνδρῶν ὑπὸ τὸν Βαλεριανὸν καὶ Μαρτῖνον βοήθεια, ἥς ἕνεκα ἐπεξόδους κατὰ τῶν Γότθων ἔπεμψεν ὁ Βελισάριος, τρεῖς, καθ' ἃς περὶ τοὺς τετρακισχιλίους ἔπεσον ἐκ τῶν ἀνόητως παρασυρθέντων βαρβάρων. Οἱ Γότθοι ἐκ τῶν συμφορῶν τούτων καὶ δύο ὀλεθρίων ἐπιθέσεων παρατηροῦντες ὅτι καὶ προκαλούμενοι καὶ ἐπιτιθέμενοι καὶ πολλοὶ καὶ ὀλίγοι ἤττηντο, ὀρθὸν ἔκριναν εἰς ἀμυναν ἐν τῷ στρατοπέδῳ αὐτῶν νὰ συσταλῶσιν. Συνετὴ βουλὴ. Οἱ δὲ ἐν Ῥώμῃ ὑπερηφανευθέντες διὰ τὰς ἐπιτυχίας, πάντες νὰ ἐπιτεθῶσι κατὰ τῶν πολιορκητῶν ἐπιθυμοῦντες, παρέσυρον τέλος τὸν σῶφρον Βελισάριον, ὥστε νὰ ἐξέλθῃ εἰς μάχην ἐκ παρατάξεως κατὰ τῶν πολεμίων. Καὶ τὴν μὲν κυρίαν δύναμιν διὰ τῆς Πιγκιανῆς καὶ τῆς Σαλαρινίας ἐξήγαγε πύλης, ὀλίγους δὲ τινὰς ὑπὸ τὸν Βαλεντίνον εἰς τὸ Νέρωνος πεδῖον διὰ τῆς πύλης τῆς Αὐρηλίας εἰς ἀπειλὴν μόνον τῶν πολεμίων ἐξήγαγε, τὸν βάνανυσον δὲ καὶ ἀνάσκητον εἰς τὰ τοῦ ποταμοῦ ὄχλον τῆς πόλεως, ὅστις ὅπλα φέρων ἐξῆλθεν αὐτῆς κατὰ τὰς Παγκρατιανὰς πύλας ὑπὲρ τὸν Τίβεριν νὰ ἡσυχάζῃ διέταξεν. Ἐπόθει δὲ τὴν πρώτην ἡμέραν δ' ἱππομαχίας νὰ διεξαγάγῃ.

Ἀλλ' οἱ ἐκ καταλόγου πεζοὶ νομίζοντες ὅτι περιουρίζεται ἡ ἀρετὴ αὐτῶν ἐζήτησαν νὰ μετὰσχῃ τῆς μάχης καὶ ὁ Βελισάριος δυστυχῶς ὑπεχώρησεν εἰς τὴν ἀξίωσιν τῶν. Ἡ μάχη ἤρχισε πρῶτ' ἁπλῶς πάντων, πλὴν τῶν ἀπομάχων, παραταχθέντων κατὰ μὲν τὸ μέσον τῶν πεζῶν, κατὰ τὰς κέρατα δὲ τῶν ἱππέων. Καὶ κατὰ πρῶτον μὲν μέχρι τῆς μεσημβρίας ὑπερεῖχον οἱ ἡμέτεροι, διεκρίθησαν δὲ ἐν ταῖς συρράξεσι ταύταις τρεῖς Ἀσιᾶται ὁ ἐκ Ἰσαυρίας Ἀθηνόδωρος καὶ τοῦ Μαρτίνου δύο δορυφόροι οἱ ἐκ Καππαδοκίας Γεώργιος καὶ Θεοδώρικος. Ἀλλ' αἰφνης ὁ κατὰ τὰς πύλας τὰς Παγκρατιανὰς ὄχλος, μεθ' οὗ ναῦται καὶ δοῦλοι ἀπολοὶ πρὸς ἀρπαγὴν συνανείμνησαν ὁρμήσας κατέπληξε καὶ ἔτρεψε πέραν τὸν ποταμὸν εἰς φυγὴν τοὺς καταντικρὺ αὐτοῦ ἰσχυροὺς. Συμφρονήσαντες δὲ οὗτοι καὶ ἰδόντες ὅτι οὐχὶ πολεμιστοὶ ἀλλὰ στίφος κλεπτῶν ἦτο ἐπῆλθεν κατ' αὐτῶν ἀνηλεὲς καὶ ἀγρίαν ἐπιβαλόντες σφαγὴν.

Καὶ κατὰ τοῦτο μὲν τῆς παρατάξεως οὕτως ἀπέβη ἡ συμπλοκή, ὅπου δὲ ὑπὸ τὸν Βελισάριον καὶ τὸν Οὐίτιγιν ἡ κυρία διεξήγετο μάχη, οἱ ἡμέτεροι διὰ τὴν ὀλιγανθρωπίαν ἀποκαμίνοντες δὲν ἀντέσχον εἰς ἰσχυράν κατὰ τῆς ἀριστερᾶς αὐτῶν πτέρυγος ἀθρόας τῶν πολεμίων ἱππέων προσβολῆς καὶ ὑπεχώρησαν πρὸς τὴν φάλαγγα τῶν πεζῶν, οἵτινες ἐτράπησαν ὡσαύτως εἰς φυγὴν μετὰ τῶν ἱππέων. Μόνον δὲ οἱ ζητήσαντες νὰ συμπολεμήσῃ μετὰ τῶν ἱππέων τὸ πεζί-

κὸν Πριγκίπιος ὁ ἐκ Πισιδίας καὶ Ταρμούτος ὁ τοῦ ἀρχηγού τῶν Ἰσαύρων Ἐννου ἀδελφὸς ἐνέμειναν καὶ ὁ μὲν Πριγκίπιος κρεουργηθεὶς τὸ σῶμα ὅλον ἔπεσε καὶ τεσσαράκοντα δύο πεζοὶ ἐκ τῶν περὶ αὐτόν, ὁ δὲ Ταρμούτος ἀπέκαμε μὲν κοπτόμενος τὸ σῶμα, ἀφ' οὗ δ' ἔδραμεν εἰς βοήθειαν ὁ ἀδελφὸς ἀνέπνευσε καὶ ὑπὸ πληγῶν καὶ αἵματος καὶ κονιορτοῦ κεκαλυμμένος ἔδραμε πρὸς τὰς Πιγκιανὰς πύλας καὶ αὐτοῦ ἔπεσε κρατῶν εἰσέτι τὰ δύο ἰσαυρικὰ δόρατα, δι' ὧν πολλοὺς εἶχε φονεύσῃ ἐκ τῶν πολεμίων.

Φυγὴ ἀκράτητος τῶν περὶ τὸν Βελισάριον πρὸς τὴν πόλιν· ἀλλ' οἱ ἐν αὐτῇ ἔκλεισαν τὰς πύλας φοβούμενοι μὴ συνεισβάλωσιν καὶ οἱ βάρβαροι. Οἱ φυγάδες ἔτρεμον· διότι οὔτε τὰ τόξα νὰ μεταχειρισθῶσιν ἠδύναντο διὰ τὴν στενοχωρίαν καὶ τὰ δόρατα εἶχον συντετριμμένα ἐκ τῆς μάχης τῆς κραταιᾶς. Ἀλλὰ κατὰ μικρὸν εἰσείρπυσαν εἰς τὴν πόλιν· αἱ ἐπάλξεις ἐπληρώθησαν ἀμυνομένων καὶ οἱ Γότθοι ἐκ τούτου ὑπεχώρησαν εἰς τὸ ἐκυτῶν στρατόπεδον.

Ὁ Βελισάριος ἠττήθη, ἐπειδὴ ὑπεχώρησεν αὐτὸς ὁ συν-ετὸς εἰς τὴν γνώμην τῶν ἀνοήτων.

ΑΙ ΑΓΙΑΙ ΣΥΝΑΞΕΙΣ

ΤΑ ΔΙΠΤΥΧΑ, Η ΑΓ. ΘΥΡΑ

Τὰ Δίπτυχα ἦσαν δύο πίνακες, οἵτινες περιελάμβανον τὰ ὀνόματα τῶν προσφερόντων τὰ δῶρα· πρὸς δὲ τὰ ὀνόματα τῶν ἀρχηγῶν τῆς Πολιτείας, τῶν ἀρχηγῶν Ἐκκλησίας, καὶ τῶν Χριστιανῶν. Ταῦτα ἡ μία πλάξ. Ἡ ἑτέρα περιελάμβανε τὰ ὀνόματα τῶν κεκοιμημένων πιστῶν, οὕτω δ' ἐμαρτυρεῖτο ὁ δεσμός, ὁ συνδέων πάντα τὰ μέλη τῆς στρατευομένης καὶ θριαμβευούσης Ἐκκλησίας πρὸς ἄλληλα. Ἡ ἀρχὴ τῶν Διπτύχων τούτων ἀνέρχεται εἰς τὸν δεῦτερον αἰῶνα. Ἰσως δὲ καὶ ἀρχαιότερον ἐστὶ· διότι ἡ χρῆσις αὐτῶν ἦτο γανικὴ ἐν πάσῃ Ἐκκλησίᾳ κατὰ τὸν τρίτον αἰῶνα. Παρ' ἡμῖν ἡ χρῆσις τῶν Διπτύχων δὲν ὑφίσταται ἐν τῇ ἀρχικῇ περὶ αὐτῶν αὐτῶν πράξει τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ τὸ γινόμενον κατὰ τὴν ὥραν ταύτην μνημόσυνον ζώντων καὶ τεθνεώτων, ἀρχῶν τε καὶ ἐξουσιῶν· προφανῶς εἶναι μεταβεβλημένη πῶς τῶν Διπτύχων ἡ ἀνάγνωσις. Τὰ προσκομιζόμενα δῶρα κατὰ τὴν Μεγάλῃν Εἰσόδον εἶναι μὲν σεβαστὰ διὰ τὸν προορισμὸν ὃν ἔχουσιν, ἀλλὰ δὲν εἶναι λατρευτά· διότι δὲν ἔχουσιν εἰσέτι καθαγιασθῆ καὶ μετουσιωθῆ. Ἐπομένως δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Χριστιανὸν νὰ κλίνη γόνυ κατὰ τὴν παράδοξον αὐτῶν ἐν τῇ Μεγάλῃ Εἰσόδῳ, καὶ μάλιστα ἐν Κυριακῇ, ὅτε ρητῶς ἀπαγορεύεται ἡ γονυκλισία ὑπὸ τῶν κανόνων τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλ' ἀπλῶς ὀφείλει νὰ κλίνη τὴν κεφαλὴν εἰς ἔνδειξιν σεβασμοῦ. Ὁ διάκονος προσερχόμενος πρὸς τὸν ἀρχιερέα καθὼς καὶ ὁ φέρων τὸ ποτήριον ἱερεὺς λέγει, —Τῆς ἀρχιερωσύνης σου μνησθεῖται Κύριος ὁ Θεὸς ἐν τῇ Βασιλείᾳ αὐτοῦ πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. Ὁ ἀρχιερεὺς λαμβάνει τὰ δῶρα, καὶ μετὰ τὸ μνημόσυνον τῶν ὀνομάτων ὡς κροεῖτομεν ἀποτίθησι ταῦτα ἐπὶ τῆς ἁγίας Τραπεζῆς. Δύνανται νὰ ὦσι καὶ περισσότερα ποτήρια ὅταν μέλλωσι νὰ κοινωνήσωσι τῶν ἀχράντων μυστηρίων πολλοί.

Καὶ ὁ μὲν χορὸς ἀποπερατοῖ τὸν διὰ τὴν γενομένην Εἰσόδον διακοπέντα Χερουδικὸν ὕμνον ἀπὸ τῆς στροφῆς «ὡς τὸν Βασιλέα τῶν ὅλων». Ὁ Ἀρχιερεὺς ἢ ὁ λειτουργὸς ἱερεὺς θυμιάσας τὰ προσαχθέντα δῶρα ἀποπερατοῖ τὸν διὰ τὴν Εἰσόδον διακοπέντα ὕμνον φαλμόν, οὗ τὴν συνέχειαν ὑπενθυμίζει αὐτῷ ὁ Διάκονος λέγων, —Ἀγάθυνον Δέσποτα. Καὶ τὸν φαλμόν περατώσας ὁ λειτουργὸς παρακαλεῖ τοὺς συν-λειτουργοὺς αὐτοῦ ἵνα μνημονεύσωσιν αὐτοῦ ἐν ταῖς δεήσεσιν

αὐτῶν, καὶ μνημονεύει καὶ αὐτὸς αὐτῶν. Καὶ μετὰ ταῦτα εὐλογεῖ τὸν ζητοῦντα τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ Διάκονον, ὅστις καὶ ἐξέρχεται ἵνα συνεχίσῃ τὰς δεήσεις τῆς περιόδου ταύτης τῆς Λειτουργίας.

Ἡ Ἁγία Θύρα δέον νὰ μένῃ ἀνοικτή, διότι ἡ λειτουργία εἶναι κοινὴ λατρεία τῆς ὅλης Ἐκκλησίας, κλήρου δὴλον ἐστὶ καὶ πιστοῦ λαοῦ, καὶ μεταξὺ πιστοῦ λαοῦ καὶ θυσιαστηρίου διάφραγμα δὲν χωρεῖ, διότι τῶν τῆς λειτουργίας εὐχῶν μετέχει καὶ ὁ λαός, ὡς βλέπομεν ἐν τῇ ἀναπτύξει τῶν μερῶν αὐτῆς. Ἀλλως τε ἵνα μὴ βέβηλοι ὀφθαλμοὶ βλέπωσι τὰ τελοῦμενα ἐξήχθησαν ἤδη οἱ ἀμύητοι καὶ οἱ κατηχούμενοι, καὶ ἐκλείσθησαν αἱ ἐξω θύραι, ἡ ὠραία Πύλη, καὶ αἱ λαϊκαί. Ἀλλ' ἡ Ἁγία Θύρα δέον νὰ παραμένῃ μέχρι τέλους ἀνοικτή· διότι ὡς εἴπομεν εἰς τοὺς πιστοὺς τὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας εἶναι πάντα προσιτά. Εἶναι ἐτι ἀποπώτερον νὰ κλείηται ἡ Ἁγία Θύρα ὅταν ὁ Ἐπίσκοπος χωροστατῇ ἐν τῷ ἐξῶ τοῦ Βήματος Θρόνῳ. Ἀλλὰ καὶ ἐν πάσῃ ἁγίᾳ Συνάξει ἡ Ἁγία Θύρα κατὰ τὴν ὥραν τῆς τελεσεως τοῦ μυστηρίου, καὶ δὴ ἀπὸ τῆς Ἐξόδου τῶν Κατηχουμένων δέον νὰ μένῃ ἀνοικτή.

Περατωθέντος τοῦ Χερουδικοῦ Ὑμνου ὁ Διάκονος καλεῖ τὸν λαὸν ἵνα συμπληρώσωσι τὴν δέησιν αὐτῶν ὑπὲρ τῆς Προσκομιδῆς λέγων, —Πληρώσωμεν τὴν δέησιν ἡμῶν τῷ Κυρίῳ. Καὶ ὁ χορὸς ψάλλει «Κύριε Ἐλέησον» ἅπαξ ἐν ἐκάστῃ προτροπῇ τοῦ Διακόνου. Καὶ ὁ Διάκονος ἐξακολουθεῖ προτρέπων εἰς δέησιν ὑπὲρ τῶν προταθέντων ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ δώρων κλ. ὡς ἐν τοῖς εἰρηνικοῖς. Ὁ δὲ ἱερεὺς ἢ ὁ λειτουργὸς δέεται μυστικῶς ἵνα ὁ Κύριος δεξῇται τὴν δέησιν καὶ καταστήσῃ αὐτοὺς τοὺς λειτουργοὺς ἱκανοὺς καὶ ἀξιούς νὰ προσεγγίσωσιν εἰς αὐτὸν δῶρά τε καὶ θυσίας πνευματικάς· καὶ τῶν ἀμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν τοῦ λαοῦ· καὶ παρακαλεῖ τὸν λαόν νὰ καταξιώθωσι νὰ εὐρωσι χάριν ἐνώπιον αὐτοῦ, εὐπροσδέκτου γενομένης τῆς θυσίας, καὶ ἐπικοινωνούντος τοῦ Πνεύματος καὶ χάριτος τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τε τοὺς λειτουργοὺς, καὶ ἐπὶ τὰ προσκομιζόμενα δῶρα, καὶ ἐπὶ πάντα τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ. Τὰ μετὰ ταῦτα ὑπὸ τοῦ Διακόνου λεγόμενα θὰ ἐρμηνεύσωμεν ἐν τῇ τέλει τῆς λειτουργίας. Μετὰ τὸν Διάκονον ἐκφωνεῖ ὁ ἱερεὺς τὸ τέλος τῆς εὐχῆς—«Διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ Μονογενοῦ σου Υἱοῦ κ.λ. Καὶ λήγει οὕτω τὸ πρῶτον μέρος τῆς Λειτουργίας τῶν Πιστῶν».

ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Μία γνώμη καθ' ἑβδομάδα.

Τότε τὸ μέλλον μας θὰ εἶναι μεγάλο, ἂν ὅλα στήνῃ ἡθικῇ, ἂν ἡ δικαιοσύνη θριαμβεύσῃ, ἂν τὰ γράμματα καλλιεργηθοῦν, ὅχι πρὸς ματαιὰν ἐπίδειξιν, ἀλλὰ πρὸς ὠφελὴν τοῦ λαοῦ, ὁ ὁμοῖος ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ ἀνατροφῆς, ἀπὸ μόρφωσιν ὅχι σχολαστικῇ. Θὰ ἔχωμεν ἡ μᾶλλον θὰ ἔχουν τὰ παιδιὰ μας μίαν ἡθικὴν ἀναγέννησιν τότε καὶ τὸ μέλλον θὰ εἶναι μεγάλο.

Διονύσιος Σολωμὸς

ΒΡΑΧΕΙΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ν. Π. Ἀνδρῶν. Ἡ ἑλλειψὶς ἀναγραφῆς δωρεῶν σημαίνει ἐν λειψίν αὐτῶν, οὐχὶ δὲ μεταβολὴν συστήματος. Π. Π. Κ) π ο λ ι ν Σ η ν ἱ α, Ν. Α. Π ἄ τ ρ α ς. Ἀπεστάλησαν αἰτηθέντα. Γρ. Κ α θ ἁ λ λ α ν. Τούναντιον σπεύδεμεν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν αἰτήσεων, διότι θερμὴ ἐπιθυμία ἡμῶν εἶναι νὰ μὴ χάνωνται τὰ φύλλα ἀλλὰ νὰ συντρέχωμεν εἰς τὴν κατάρτισιν καὶ διατήρησιν τῶν τῶμων ἢ σωμάτων τῶν Π α τ ρ ῖ ω ν ἐν ταῖς οἰκογενεαῖς. Δ. Κ α λ ἁ μ α ς. Ὑποδείξατε ὑμεῖς τὸν τρόπον καὶ εὐχαριστοῦν θὰ εἰσακουσθῇ.